P9_TA(2021)0020

Mahdollisuus kunnolliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen kaikille

Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. tammikuuta 2021 mahdollisuudesta kunnolliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen kaikille (2019/2187(INI))

(2021/C 456/14)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan, ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT), erityisesti sen 9, 14, 148, 151, 153, 160 ja 168 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 yleistä etua koskevista palveluista,

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen IV osaston (Yhteisvastuu),

— ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien antaman ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, erityisesti sen 8 ja 25 artiklan,

— ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista,

— ottaa huomioon syyskuussa 2015 annetut vammaisten henkilöiden oikeuksia käsittelevän YK:n komitean loppupäätelmät Euroopan unionin kesäkuussa 2014 komitealle antamasta ensimmäisestä kertomuksesta,

— ottaa huomioon maailman johtajien syyskuussa 2015 hyväksymät ja neuvoston vahvistamat kestävän kehityksen tavoitteet, erityisesti kestävän kehityksen tavoitteen nro 11 ”kestävät kaupungit ja yhteisöt” sekä kestävän kehityksen tavoitteen nro 3 ”terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille”,

— ottaa huomioon Genevessä annetun kestävää asumista koskevan YK:n peruskirjan ja sen tavoitteen taata kaikille mahdollisuus kunnolliseen, riittävään, kohtuuhintaiseen ja terveelliseen asuntoon ([1]),

— ottaa huomioon Maailman terveysjärjestön WHO:n vuonna 2018 antamat asumista ja terveyttä koskevat suuntaviivat ”Recommendations to promote healthy housing for a sustainable and equitable future” ([2]),

— ottaa huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission marraskuussa 2017 antaman julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista ja erityisesti sen periaatteet 19 ”Sosiaalinen asuntotuotanto ja kodittomille annettava asumisapu” ja 20 ”Välttämättömien palvelujen saavutettavuus”,

— ottaa huomioon uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja erityisesti sen 30 artiklan oikeudesta suojeluun köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan, 31 artiklan oikeudesta asuntoon ja 16 artiklan perheen oikeudesta sosiaaliseen, oikeudelliseen ja taloudelliseen suojeluun,

— ottaa huomioon EU:n kaupunkiagendaan kuuluvan asumista käsittelevän kumppanuuden toimintasuunnitelman vuodelta 2018 ([3]),

— ottaa huomioon lokakuussa 2016 järjestetyssä asumista ja kaupunkien kestävää kehitystä käsitelleessä 20 vuoden välein järjestettävässä YK:n konferenssissa (Habitat III) hyväksytyn uuden kaupunkikehitysohjelman,

— ottaa huomioon sosiaaliseen infrastruktuuriin EU:ssa tehtäviä investointeja käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän kertomuksen vuodelta 2018 ([4]),

([1]) https://www.unece.org/fileadmin/DAM/hlm/charter/Language_versions/ENG _Geneva_UN_Charter.pdf
([2]) https://www.who.int/publications/i/item/who-housing-and-health-guidelines
([3]) https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/final_action_plan_euua_housing_partnership_december_2018_1.pdf
([4]) Sosiaaliseen infrastruktuuriin EU:ssa tehtäviä investointeja käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän kertomus: ”Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe”, Lieve Fransen, Gino del Bufalo ja Edoardo Reviglio (tammikuu 2018).

Torstai 21. tammikuuta 2021

— ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 2017 antaman lausunnon aiheesta ”Asuntotarjontaa koskevan eurooppalaisen toimintaohjelman kehittäminen” ([5]),

— ottaa huomioon Eurocities-verkoston lausuman valtiontuesta ja paikallisista julkisista palveluista vuodelta 2016 ([6]),

— ottaa huomioon 9. ja 10. joulukuuta 2013 järjestetyn EU:n asuntoministereiden 19. epävirallisen kokouksen päätteeksi annetun tiedonannon ([7]),

— ottaa huomioon suurten eurooppalaisten kaupunkien kaupunginjohtajien vuonna 2014 antaman päätöslauselman oikeudesta asuntoon ([8]),

— ottaa huomioon 26. huhtikuuta 2017 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Tilannekatsaus vuonna 2013 annettuun suositukseen 'Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre'”(SWD(2017)0258),

— ottaa huomioon 30. joulukuuta 2015 julkaistun asianmukaisia asumisolosuhteita osana oikeutta riittävään elintasoon sekä tähän liittyvää oikeutta syrjimättömyyteen käsittelevän YK:n erityisraportoijan laatiman raportin (A/HRC/31/54) ([9]), jossa analysoidaan asunnottomuutta globaalina ihmisoikeuskriisinä, joka edellyttää kiireellisiä maailmanlaajuisia toimia,

— ottaa huomioon komission vuoden 2013 sosiaalialan investointipaketin,

— ottaa huomioon 20. helmikuuta 2013 annetun komission suosituksen ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre” (2013/112/EU),

— ottaa huomioon 5. huhtikuuta 2011 annetun komission tiedonannon ”EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointistrategioille” (COM(2011)0173) ja sen jälkeen annetut täytäntöönpano- ja arviointikertomukset,

— ottaa huomioon komission tiedonannon ”EU:n yleishyödyllisten palvelujen laatukehys” (COM(2011)0900),

— ottaa huomioon 20. joulukuuta 2011 tehdyn komission päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen,

— ottaa huomioon 14. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan rakennusten perusparannusaalto – ympäristöystävällisempiä rakennuksia, lisää työpaikkoja ja parempaa elämänlaatua” (COM(2020)0662),

— ottaa huomioon 10. heinäkuuta 2020 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista ([10]),

— ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman raja- ja kausityöntekijöiden eurooppalaisesta suojelusta covid-19-kriisin yhteydessä ([11]),

— ottaa huomioon 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ([12]),

— ottaa huomioon 10. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman euroalueen työllisyys- ja sosiaalipolitiikasta ([13]),

---

([5]) https://dmsearch.cor.europa.eu/search/opinion
([6]) http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES%20statement%20on%20state%20aid%20and%20local%20public%20%20services_16%2001%202016%20final.pdf
([7]) http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/07/Housing-Ministers%C2%B4-Communiqu%C3%A9.pdf
([8]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/resolution-for-social-housing-in-europe.pdf
([9]) https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/31/54
([10]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0194.
([11]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0176.
([12]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.
([13]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0033.

— ottaa huomioon 26. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman talousrikoksista, veropetoksista ja veronkierrosta ([14]),

— ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2019 antamansa päätöslauselman ”Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso: vuotuisen kasvuselvityksen 2019 työllisyys- ja sosiaalinäkökohdat” ([15]),

— ottaa huomioon 2. maaliskuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vammaisstrategiasta vuoden 2020 jälkeen ([16]),

— ottaa huomioon 16. marraskuuta 2017 antamansa päätöslauselman eriarvoisuuden torjunnasta työpaikkojen luontia ja kasvua edistävänä tekijänä ([17]),

— ottaa huomioon 24. lokakuuta 2017 antamansa päätöslauselman vähimmäistoimeentulosta köyhyyden torjunnassa ([18]),

— ottaa huomioon 7. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen (vammaisyleissopimus) täytäntöönpanosta kiinnittäen erityistä huomiota YK:n vammaisyleissopimuksen seurantakomitean päätelmiin ([19]),

— ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman pakolaisista: sosiaalinen osallisuus ja integroituminen työmarkkinoille ([20]),

— ottaa huomioon 26. toukokuuta 2016 antamansa päätöslauselman köyhyydestä: sukupuolinäkökulma ([21]),

— ottaa huomioon 14. huhtikuuta 2016 antamansa päätöslauselman köyhyyden torjuntaa koskevan tavoitteen saavuttamisesta kotitalouksien kasvavat menot huomioon ottaen ([22]),

— ottaa huomioon 24. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman epätasa-arvoisuuden ja erityisesti lapsiköyhyyden vähentämisestä ([23]),

— ottaa huomioon 24. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman koheesiopolitiikasta ja marginalisoituneista yhteisöistä ([24]),

— ottaa huomioon 16. tammikuuta 2014 antamansa päätöslauselman asunnottomuutta koskevasta EU:n strategiasta ([25]),

— ottaa huomioon 11. kesäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman sosiaalisesta asuntotuotannosta Euroopan unionissa ([26]),

— ottaa huomioon asianmukaisia asumisolosuhteita osana oikeutta riittävään elintasoon sekä tähän liittyvää oikeutta syrjimättömyyteen käsittelevän erityisraportoijan 26. joulukuuta 2019 antaman Yhdistyneiden kansakuntien raportin suuntaviivoista asianmukaisia asumisolosuhteita koskevan oikeuden täytäntöönpanosta (Guidelines for the Implementation of the Right to Adequate Housing),

— ottaa huomioon 31. maaliskuuta 2010 annetun Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen CM/Rec(2010)5 jäsenvaltioille toimista seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän torjumiseksi,

---

([14]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0240.
([15]) Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2019)0202.
([16]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0156.
([17]) EUVL C 356, 4.10.2018, s. 89.
([18]) EUVL C 346, 27.9.2018, s. 156.
([19]) EUVL C 101, 16.3.2018, s. 138.
([20]) EUVL C 101, 16.3.2018, s. 2.
([21]) EUVL C 76, 28.2.2018, s. 93.
([22]) EUVL C 58, 15.2.2018, s. 192.
([23]) EUVL C 366, 21.10.2017, s. 19.
([24]) EUVL C 366, 21.10.2017, s. 31.
([25]) EUVL C 482, 23.12.2016, s. 141.
([26]) EUVL C 65, 19.2.2016, s. 40.

Torstai 21. tammikuuta 2021

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston toukokuussa 2020 toteuttaman toisen hlbti-tutkimuksen (LGBTI Survey II),

— ottaa huomioon eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Housing for all” ([27]),

— ottaa huomioon kesäkuussa 2020 julkaistun komission tutkimuksen ”Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality” ([28]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0247/2020),

A. katsoo, että mahdollisuus asianmukaisiin asumisolosuhteisiin on perusoikeus, jota on pidettävä muiden perusoikeuksien käyttämisen ja toteutumisen sekä ihmisarvoisen elämän ennakkoedellytyksenä; ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset ovat velvollisia määrittelemään oman asuntopolitiikkansa ja toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tätä perusoikeutta kunnioitetaan niiden asuntomarkkinoilla;

B. ottaa huomioon, että kuten SEUT-sopimuksen 151 artiklassa mainitaan, unionin ja jäsenvaltioiden tavoitteena on, ottaen huomioon sosiaaliset perusoikeudet sellaisina kuin ne ovat Torinossa 18. lokakuuta 1961 allekirjoitetussa Euroopan sosiaalisessa peruskirjassa ja vuoden 1989 työntekijöiden sosiaalisia perusoikeuksia koskevassa yhteisön peruskirjassa, työllisyyden edistäminen, elin- ja työolojen kohentaminen siten, että olojen yhtenäistäminen olisi mahdollista niitä kohennettaessa, riittävä sosiaalinen suojeleminen, työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu, inhimillisten voimavarojen kehittäminen tarkoituksena saavuttaa korkea ja kestävä työllisyystaso, ja syrjäytymisen torjuminen;

C. ottaa huomioon, että EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on velvollisuus varmistaa mahdollisuus kunnolliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen kaikille muun muassa Euroopan sosiaalisen peruskirjan 16, 30 ja 31 artiklassa ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa määriteltyjen perusoikeuksien mukaisesti;

D. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 36 artiklan mukaisesti unioni sitoutuu edistämään unionin sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja tunnustaa mahdollisuuden käyttää kansallisten lainsäädäntöjen ja käytäntöjen mukaisia yleistä taloudellista etua koskevia palveluja perussopimusten mukaisesti sekä kunnioittaa tätä oikeutta; ottaa huomioon, että yleishyödylliset palvelut ovat jäsenvaltioiden viranomaisten sellaisiksi luokittelemia, minkä vuoksi niihin sovelletaan erityisiä julkisen palvelun velvoitteita; ottaa huomioon, että näitä palveluja voivat tarjota valtio tai yksityinen sektori; ottaa huomioon, että näihin palveluihin kuuluu sosiaalinen asuntotuotanto yleishyödyllisenä sosiaalipalveluna; ottaa huomioon, että yleishyödylliset sosiaalipalvelut vastaavat haavoittuvassa asemassa olevien kansalaisten tarpeisiin yhteisvastuun ja yhtäläisen saatavuuden periaatteiden mukaisesti; ottaa huomioon, että EU:n yleishyödyllisten palvelujen laatukehyksestä annetussa komission tiedonannossa taataan välttämättömien palvelujen saatavuus kaikille kansalaisille ja tähdätään sosiaalipalvelujen laadun parantamiseen;

E. ottaa huomioon, että kestävän kehityksen tavoitteessa 11 kehotetaan asettamaan vuodeksi 2030 erityisiä tavoitteita, joilla varmistetaan, että kaikilla on mahdollisuus riittävään, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asuntoon ja peruspalveluihin, parantamaan slummialueita ja lisäämään laajamittaista ja kestävää kaupungistumista ja mahdollisuuksia integroitujen ja kestävien asuinyhdyskuntien suunnitteluun ja hallinnointiin kaikissa maissa;

F. ottaa huomioon, että yhä useampi EU:ssa asuva pieni- tai keskituloinen ihminen kärsii vaikeuksista saada kohtuuhintainen asunto sekä kohtuuttomista asumis- ja ylläpitokustannuksista ja asuu turvallisuudeltaan puutteellisissa, terveydelle haitallisissa, huonolaatuisissa, esteettömyydeltään puutteellisissa, energiatehottomissa tai ahtaissa asunnoissa taikka on asunnoton tai vaarassa joutua häädetyksi;

G. ottaa huomioon, että päätökseen saatettujen asuntohankkeiden määrän lisääntyminen ei paranna merkittävästi niiden henkilöiden mahdollisuutta asuntoon, joiden tulot ovat liian alhaiset, jotta heillä olisi varaa maksaa markkinavuokraa, ja taas liian korkeat, jotta he olisivat oikeutettuja pääsemään sosiaalisen asuntotuotannon piiriin; ottaa huomioon, että tämä ongelma koskee erityisesti yksinhuoltajia, suurperheitä ja työmarkkinoille tulevia nuoria;

([27]) https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000003_fi
([28]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_web.pdf

H. ottaa huomioon, että Eurofoundin arvioiden mukaan puutteelliset asumisolosuhteet aiheuttavat EU:n talouksille vuosittain 195 miljardin euron kustannukset ([29]); ottaa huomioon, että vuonna 2018 EU:n asukkaista 17,1 prosenttia asui ahtaasti ([30]); ottaa huomioon, että EU:ssa 28,5 prosenttia 25–34-vuotiaista nuorista asuu vanhempiensa luona; toteaa, että tähän lukemaan vaikuttavat useat pääasiassa sosioekonomiset tekijät sekä asuntojen saatavuus ([31]); ottaa huomioon, että vuoteen 2030 mennessä yli kaksi kolmasosaa maailman väestöstä asuu kaupungeissa ([32]);

I. ottaa huomioon, että 10,2 prosenttia EU:n väestöstä käytti yli 40 prosenttia käytettävissään olevista tuloista asumiseen vuosina 2010–2018, vaikkakin EU:n eri jäsenvaltioiden välillä oli huomattavia eroja;

J. ottaa huomioon, että asuntojen hinnat ovat nousseet tasaisesti joka vuosi ja nopeammin kuin käytettävissä olevat tulot; ottaa huomioon, että asuminen on nyt EU:n kansalaisten suurin menoerä;

K. ottaa huomioon, että asuntomarkkinoiden arvioidaan tuottavan noin 25 biljoonaa euroa ja että ne ovat siksi keskeinen tekijä työpaikkojen luomisessa ja taloudellisen toiminnan liikkeellepaneva voima, joka vaikuttaa muun muassa työvoiman liikkuvuuteen, energiatehokkuuteen, infrastruktuurin kysyntään ja kestokykyyn, kestävään liikenteeseen ja kaupunkikehitykseen;

L. ottaa huomioon, että asumisen kohtuuhintaisuus ja pienituloisten omistajien ja vuokralaisten asumisolosuhteet ovat heikentyneet viime vuosikymmeninä; ottaa huomioon, että lähes 38 prosenttia köyhyysvaarassa olevista kotitalouksista käytti yli 40 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan asumiseen; ottaa huomioon, että köyhyysvaarassa olevien ihmisten määrä EU:ssa nousee 156 miljoonaan, jos asumiskustannukset otetaan huomioon;

M. ottaa huomioon, että vuokrakustannukset ovat nousseet EU:ssa viime vuosikymmenen aikana ja asuntojen hinnat nousivat myös 22 jäsenvaltiossa vuosina 2007–2019;

N. ottaa huomioon, että covid-19-pandemian puhkeamisen jälkeen kerätyt tuoreimmat tiedot osoittavat, että keskipitkällä aikavälillä talouden taantuma ja työpaikkojen menetykset voivat entisestään lisätä kohtuutonta asumismenorasitusta ja asunnottomuutta EU:ssa;

O. ottaa huomioon, että asuntokriisi vaikuttaa monissa jäsenvaltioissa vakavammin kaupunkialueisiin, joilla jopa keskituloisten kotitalouksien alkaa olla vaikeaa löytää kohtuuhintaisia asuntoja markkinahintaan;

P. ottaa huomioon, että sekä vauraissa että vähemmän vauraissa maissa on meneillään asuntokriisi ja että se johtaa sosiaaliseen syrjäytymiseen ja alueelliseen eriytymiseen; toteaa, että kunnollisen ja kohtuuhintaisen asunnon saanti on vaikeampaa haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille, kuten työssäkäyville köyhille, naisille, nuorille ja erityisesti työttömille nuorille, yksinhuoltajille, suurperheille, ikääntyneille, erityisesti yksin asuville, hlbtiq-henkilöille, maahanmuuttajille, pakolaisille, vammaisille, fyysisesti tai psyykkisesti sairaille henkilöille sekä henkilöille, jotka kuuluvat marginalisoituneisiin yhteisöihin, kuten romaneihin;

Q. ottaa huomioon, että covid-19-kriisi on pahentanut asumisen epävarmuutta, ylivelkaantuneisuutta sekä häädetyksi tulemisen ja asunnottomaksi joutumisen riskiä ja tuonut esiin monien ihmisten, erityisesti ikääntyneiden, mutta myös siirtotyöläisten ja kausityöntekijöiden, epävarman tilanteen, koska heillä ei ole mahdollisuutta asuntoon, joka vastaisi terveysvaatimuksia ja lähikontaktien välttämistä koskevia vaatimuksia;

R. ottaa huomioon, että Eurofoundin covid-19-tutkimuksen mukaan huhtikuussa 2020 38 prosenttia vastaajista katsoi, että heidän taloudellinen tilanteensa oli jo heikentynyt, ja 47 prosenttia ([33]) ilmoitti heillä olleen vaikeuksia saada rahat riittämään – ja työttömistä jopa 87 prosenttia ilmoitti näin; ottaa huomioon, että heistä lähes 30 prosentilla oli jo energia- ja vesilaskujen maksurästejä ja 22 prosentilla vuokranmaksuun tai asuntolainoihin liittyviä maksurästejä ja että yksi viidesosa heistä pelkää asuntotilanteensa vakauden horjuvan vuokranmaksurästien vuoksi; ottaa huomioon Eurofoundin tutkimuksen osoittavan, että vuonna 2016 EU28:n kansalaisista 14 prosenttia ilmoitti, että heillä oli

([29]) https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/inadequate-housing-is-costing-europe-eu194-billion-per-year
([30]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en
([31]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20190514-1
([32]) https://www.un.org/en/events/citiesday/assets/pdf/the_worlds_cities_in_2018 _data_booklet.pdf
([33]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/addressing-household-over-indebtedness

maksurästejä, koska he eivät kyenneet maksamaan vuokria tai asuntolainoja, kulutusluottoja, ystävien tai perheiden antamia lainoja taikka energia- ja vesi- tai puhelinlaskuja ajallaan; ottaa huomioon, että ylivelkaantumisvaarassa olevien osuus on 21 prosenttia, jos mukaan lasketaan henkilöt, joilla on vaikeuksia (tai suuria vaikeuksia) saada rahat riittämään mutta joilla ei ole (vielä) maksurästejä;

S. ottaa huomioon, että covid-19-pandemialla on ollut tuhoisa vaikutus Euroopan työmarkkinoihin, ja toteaa, että Kansainvälisen työjärjestön arvion mukaan vuoden 2020 toisella neljänneksellä menetettyjen työtuntien määrä vastaa 44:ää miljoonaa kokoaikaista työpaikkaa; ottaa huomioon, että covid-19-kriisi on heikentänyt sellaisten kansalais- ja hyväntekeväisyysjärjestöjen tilannetta, jotka ovat perinteisesti auttaneet vaikeassa asumis- tai elämäntilanteessa olevia ihmisiä, ja johtanut epävarmuuteen siitä, voivatko ne jatkaa palvelujensa tarjoamista;

T. ottaa huomioon, että pakkohäädöt määritellään henkilöiden, perheiden ja/tai yhteisöjen poistamiseksi pysyvästi tai väliaikaisesti vastoin näiden tahtoa kodeistaan ja/tai näiden hallussa olevalta maalta ilman ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaista asianmukaista oikeudellista tai muuta suojelua ja mahdollisuutta siihen; ottaa huomioon, että pakkohäädöt on jo pitkään tunnustettu vakaviksi ihmisoikeusloukkauksiksi;

U. toteaa, että asianmukaisen asunnon puute on vakava haaste monille EU:n kansalaisille; ottaa huomioon, että asunnottomien lukumäärästä EU:ssa ei tällä hetkellä ole tarkkoja lukuja, ja toteaa, että kaiken tehokkaan julkisen politiikan perustan muodostavat tarkasti kerätyt tiedot;

V. ottaa huomioon, että asunnottomuus on lisääntynyt viime vuosikymmenen aikana monissa jäsenvaltioissa asumiskustannusten nousun, talouskriisin vaikutusten ja sitä seuranneiden politiikkojen, kuten sosiaalisten ohjelmien ja etuuksien jäädyttämisen tai leikkaamisen, vuoksi;

W. ottaa huomioon, että asunto ensin -ohjelma (Housing First) on yhdennetty strategia, jolla pyritään torjumaan asunnottomuutta yhdistämällä toisiinsa tukiasuminen sosiaalipalveluineen ja asunnottomien integroiminen työmarkkinoille; toteaa, että sen periaatteiden hyväksyminen jäsenvaltioissa voi auttaa merkittävästi vähentämään asunnottomuutta;

X. ottaa huomioon, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaate 19 koskee asumisapua ja asunnottomuutta; ottaa huomioon, että komissio on ilmoittanut esittävänsä helmikuuhun 2021 mennessä toimintasuunnitelman sen täytäntöönpanemiseksi; ottaa huomioon, että asunnottomuus loukkaa oikeutta asianmukaisiin asumisolosuhteisiin ja erinäisiä muita ihmisoikeuksia, mukaan lukien oikeus syrjimättömyyteen, terveyteen, veteen ja sanitaatioon sekä henkilökohtaiseen turvallisuuteen sekä oikeus elää vapaana julmasta, halventavasta ja epäinhimillisestä kohtelusta ([34]), minkä vuoksi se on perustavanlaatuisesti ristiriidassa sosiaalista edistystä ja sosiaalista mallia koskevien EU:n tavoitteiden kanssa; ottaa huomioon, että asunnottomat ja epävirallisissa asunnoissa asuvat joutuvat usein kriminalisoinnin, häirinnän, leimaamisen, sosiaalisen syrjäytymisen ja syrjivän kohtelun kohteeksi asumistilanteensa vuoksi; ottaa huomioon, että heiltä myös evätään usein pääsy saniteettitiloihin, heitä kootaan yhteen ja ajetaan pois yhteisöistä ja he joutuvat usein äärimmäisten väkivallan muotojen kohteeksi; ottaa huomioon, että asunnottomien elinajanodote on huomattavasti alhaisempi kuin muun väestön;

Y. katsoo, että asunnottomuuden määritelmään olisi sisällytettävä sekä sen aineellinen puoli (asumisen riittävän vähimmäistason puute) että sosiaalinen puoli (turvallinen paikka perustaa perhe tai solmia sosiaalisia suhteita, osallistua yhteisön elämään ja elää ihmisarvoista elämää) ([35]); ottaa huomioon, että covid-19-kriisi on osoittanut, että asunnottomuuden torjunta on kansanterveydellinen asia ja että siihen voidaan löytää ratkaisuja esimerkiksi tarjoamalla tilapäisiä asuntoja ja keskeyttämällä häädöt, ja toteaa, että tällaisia toimenpiteitä on pantu täytäntöön useissa jäsenvaltioissa;

Z. ottaa huomioon, että asunnottomuus on lisääntymään päin ainakin 24 jäsenvaltiossa; ottaa huomioon, että jokaisena yönä Euroopan unionissa 700 000 asunnottoman on nukuttava hätämajoituksessa tai kadulla, ja toteaa, että heidän määränsä on kasvanut 70 prosenttia 10 viime vuoden aikana;

([34]) YK:n erityisraportoijan loppuraportti asianmukaisia asumisolosuhteita koskevasta oikeudesta, s. 3.

([35]) Asianmukaisia asumisolosuhteita osana oikeutta riittävään elintasoon sekä tähän liittyvää oikeutta syrjimättömyyteen käsittelevän YK:n erityisraportoijan raportti (A/HRC/31/54).

AA. toteaa, että kohtuuhintaisista sosiaalisen asuntotuotannon asunnoista ja esteettömistä asunnoista on pulaa; ottaa huomioon, että 9,6 prosenttia EU27:n väestöstä elää kotitalouksissa, jotka käyttävät vähintään 40 prosenttia ekvivalentista käytettävissä olevasta tulostaan asumiseen ([36]); ottaa huomioon, että vammaisten henkilöiden asumismenorasitus on muita suurempi, sillä kohtuuttoman asumismenorasituksen rajan ylittävien osuus on vammaisten keskuudessa 12,5 prosenttia ja puolestaan 9,9 prosenttia vammattomien keskuudessa;

AB. ottaa huomioon, että asumisen kohtuuhintaisuutta on tarkasteltava suhteuttaen se yleisesti tulomalleihin ja -kehitykseen sekä distributiiviseen oikeudenmukaisuuteen ja asumiskustannusten liialliseen nousuun, ja toteaa, että sillä on selkeä sukupuoliulottuvuus; katsoo, että asuntomarkkinoiden toimintapuutteet vaarantavat sosiaalisen yhteenkuuluvuuden Euroopassa, lisäävät asunnottomuutta ja köyhyyttä sekä vaikuttavat demokratiaan kohdistuvaan luottamukseen; katsoo, että kaikkiin näihin haasteisiin vastaamiseksi kansallisten ja paikallisten viranomaisten on voitava toteuttaa asianmukaista asuntopolitiikkaa, mukaan lukien valtiontukitoimenpiteet, jotta voidaan luoda edellytykset ja tukea investointeja sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen;

AC. ottaa huomioon, että sosiaaliseen asuntotuotantoon liittyviin menoihin käytettyjen julkisten varojen määrä vaihtelee Euroopassa maittain ja että jotkin maat painottavat enemmän julkista asumistukea kuin toiset; ottaa kuitenkin huomioon, että sosiaalisen asuntotuotannon tarve on kasvanut vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen, koska pienituloisiin henkilöihin kohdistuu kasvavia asumiseen liittyviä taloudellisia paineita; ottaa huomioon, että maissa, jotka soveltavat universalistista sosiaalisen asuntotuotannon mallia, on yleensä suuret vuokra-asuntosektorit, joiden kaikkien yleisenä tavoitteena on edistää sosiaalista sekoittumista ja estää sosioekonomisiin tekijöihin perustuva eriytyminen ([37]);

AD. ottaa huomioon, että vuonna 2018 asuntojen hinnat nousivat lähes kaikissa jäsenvaltioissa vuoteen 2015 verrattuna; ottaa huomioon, että kolmen viime vuoden aikana asuntojen hinnat ovat nousseet EU:ssa keskimäärin 5 prosenttia;

AE. ottaa huomioon, että julkiset investoinnit sosiaaliseen asuntotuotantoon ovat vähentyneet viime vuosina; ottaa huomioon, että sosiaaliseen asuntotuotantoon liittyvien julkisten menojen (tulonsiirrot ja pääoma) osuus Euroopan BKT:stä on vain 0,66 prosenttia, mikä on alhainen lukema viime aikoihin verrattuna ja kertoo siitä, että ne ovat laskusuunnassa;

AF. ottaa huomioon, että vaikka EU:n asuntokanta on huomattavasti kasvamaan päin, asuntopula on edelleen merkittävä ongelma;

AG. ottaa huomioon, että kohtuuttomat asumiskustannukset rasittavat 10,3:a prosenttia EU:n väestöstä;

AH. katsoo, että puutteelliset asumisolosuhteet ja asunnottomuus eivät heikennä ainoastaan ihmisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä, hyvinvointia ja elämänlaatua vaan myös heidän mahdollisuuksiaan työllistyä ja käyttää muita taloudellisia ja sosiaalipalveluja;

AI. ottaa huomioon, että mahdollisuus käyttää vapaa-ajan palveluja, yhteisökeskuksia, puistoja ja viheralueita vaikuttaa myönteisesti myös elinoloihin; katsoo, että sosiaaliseen asuntotuotantoon tehtävillä investoinneilla olisi myös tuettava fyysisemmän yhteisölähtöisen infrastruktuurin (yhteisökeskukset, liikuntatilat jne.) rakentamista ja yhteisöllisiä ohjelmia ihmisten elämänlaadun parantamiseksi entisestään;

AJ. ottaa huomioon, että WHO on määritellyt asumisen keskeiseksi alaksi toteutettaessa toimia terveyserojen torjumiseksi ([38]); ottaa huomioon, että 2,1 prosentilla EU:n kansalaisista ei ole asunnoissaan kylpyhuone-, suihku- tai wc-tiloja; ottaa huomioon, että suurin osa näistä kansalaisista asuu viidessä jäsenvaltiossa: Romaniassa (27,7 %), Bulgariassa (15,3 %), Liettuassa (10,6 %), Latviassa (9,9 %) ja Virossa (5,3 %) ([39]); ottaa huomioon, että maaseutualueet ovat kärsineet erityisesti vähäisistä investoinneista sanitaation ja muiden perushyödykkeiden saatavuuteen; katsoo, että Euroopan unionin olisi politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa varmistettava ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu;

([36]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics&oldid=497245#Housing_affordability
([37]) Euroopan neuvoston kehityspankki, Housing inequality in Europe, 2017, s. 34.
([38]) https://www.who.int/social_determinants/Guidance_on_pro_equity_linkages/en/
([39]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191119-1

Torstai 21. tammikuuta 2021

AK. ottaa huomioon, että komission mukaan kotitalouksissa, joissa on lapsia, on yleensä suurempi erittäin puutteellisten asuinolojen riski ja että ahtaissa kotitalouksissa elävien lasten osuus on suurempi köyhyydessä elävien lasten kuin muun väestön keskuudessa; ottaa huomioon, että puutteellinen mahdollisuus päästä asumaan sosiaalisesti tuettuun asuntoon muodostaa esteen tuloköyhien perheiden lapsille, ja toteaa, että tilanne johtuu riittämättömästä sosiaalisesta asuntotarjonnasta, mikä johtaa pitkiin odotusaikoihin; ottaa huomioon, että kunnolla lämmitetyt asunnot, joissa on turvallinen juomavesi ja sanitaatio, sekä asuminen yleensä ovat keskeinen tekijä lasten terveyden, hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen kannalta; toteaa, että asianmukaiset asumisolosuhteet edistävät myös lasten oppimista ja opiskelua ([40]);

AL. ottaa huomioon, että energiaköyhyys on miljoonia ihmisiä EU:ssa koskettava itsepintainen vitsaus, ja toteaa, että covid-19 syventää tätä kriisiä ja että rajoitustoimien myötä energiankulutus lisääntyy ja energialaskut ovat suurempia; toteaa lisäksi, että covid-19-pandemian seurauksena suuri määrä työntekijöitä on menettänyt työpaikkansa tai osan tuloistaan huolimatta taloudellisista tukitoimenpiteistä ja työajan lyhentämisjärjestelyistä, joita useimmissa jäsenvaltioissa on otettu käyttöön ja joita EU on tukenut; ottaa huomioon, että asumistuet ja vuokratuet eivät useinkaan riitä kattamaan todellisia asumiskustannuksia ja että joissakin maissa erittäin tiukat kriteerit estävät haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä saamasta asumistukia;

AM. ottaa huomioon, että väestö ikääntyy ja väestörakenne on muuttumassa yhteiskunnissa; ottaa huomioon, että asumistarpeet muuttuvat iän myötä elintapojen tai perhetilanteen muutosten seurauksena; ottaa huomioon, että asumiseen liittyviä esteitä voivat muodostaa muun muassa puutteellinen esteettömyys, yksinäisyys, turvallisuusnäkökohdat ja ylläpitokustannukset;

AN. ottaa huomioon, että asuntojen olisi oltava turvallisia, mukavia ja helposti kunnossapidettäviä ja että nämä kaikki tekijät ovat erityisen tärkeitä ikääntyneiden kannalta;

AO. ottaa huomioon, että asuntokannan energiatehokkuudella on suora vaikutus energiaköyhyyteen ja ylläpitokustannuksiin; ottaa huomioon, että kaasu- ja energiamarkkinat kuuluvat maailman kannattavimpiin aloihin, vaikka lähes 7 prosenttia EU:n kotitalouksista ei pysty maksamaan energia- ja vesilaskujaan ([41]); ottaa huomioon, että pienituloiset kotitaloudet myös maksavat enemmän energiasta; ottaa huomioon, että perusparannusaaltoa (Renovation Wave) koskevalla ehdotuksella voi olla merkittävä rooli energiansäästössä, kustannusten ja energiankulutuksen vähentämisessä ja siten energiaköyhyyden vähentämisessä sekä kaikkien mukavuuden, hygienian ja elinolojen parantamisessa;

AP. ottaa huomioon, että EU:n talouden hiilestä irtautuminen vuoteen 2050 mennessä on yhteinen tavoite ilmastonmuutoksen torjunnassa ja että rakennusten lämmitykseen ja jäähdytykseen käytettävä energia on yksi ilmastonmuutoksen tärkeimmistä syistä; ottaa huomioon, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa unioni asetti tavoitteekseen parantaa rakennusten energiatehokkuutta;

AQ. ottaa huomioon, että yli puolessa EU:n jäsenvaltioista on tällä hetkellä yli 500 asuntoa 1 000:ta asukasta kohti; ottaa huomioon, että tämä luku on suurin maissa, jotka ovat matkailukohteita ja joissa kausiluonteista matkailukäyttöä varten rakennetut loma-asunnot eivät auta vastaamaan laajemman väestön asumistarpeisiin ([42]);

AR. ottaa huomioon, että pakolaiset, turvapaikanhakijat, maahanmuuttajat, erityisesti paperittomat, maan sisällä siirtymään joutuneet henkilöt, valtiottomat henkilöt, vammaiset henkilöt, lapset ja nuoret, alkuperäiskansoihin kuuluvat henkilöt, naiset, hlbtiq-henkilöt, ikääntyneet sekä rodullisten, etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen jäsenet ovat suhteettoman suuressa määrin edustettuina asunnottomien, epävirallisessa majoituksessa asuvien tai puutteellisissa asumisolosuhteissa elävien joukossa ja joutuvat usein siirtymään kaikkein marginaalisimmille ja turvattomimmille alueille; ottaa huomioon, että edellä mainitut ihmiset kokevat usein myös risteävää syrjintää asumistilanteensa vuoksi; toteaa, että Euroopan unioni pyrkii politiikkojensa ja toimiensa määrittelyssä ja toteuttamisessa torjumaan kaiken sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän;

AS. ottaa huomioon, että komissio hyväksyi ensimmäisen hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategiansa 12. marraskuuta 2020;

([40]) Toteutettavuustutkimus lapsitakuusta "Feasibility study for a Child Guarantee: Target Group Discussion Paper on Children living in Precarious Family Situations".

([41]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200120-1

([42]) https://www.oecd.org/els/family/HM1-1-Housing-stock-and-construction.pdf

AT. ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston ministerikomitea suositteli jäsenvaltioille asiakirjassa CM/Rec (2010)5, että olisi toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kaikilla ihmisillä on tosiasiallisesti ja yhtäläisesti mahdollisuus asianmukaisiin asumisolosuhteisiin ilman seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää; ottaa huomioon, että se suositteli myös kiinnittämään asianmukaista huomiota hlbtiq-henkilöiden asunnottomuusriskiin, mukaan lukien nuoret ja lapset, jotka voivat olla erityisen alttiita sosiaaliselle syrjäytymiselle, mukaan lukien sulkeminen oman perhepiirin ulkopuolelle;

AU. ottaa huomioon, että komission tutkimuksessa sukupuolen juridisesta tunnustamisesta EU:ssa korostetaan transihmisten ja sukupuolen suhteen epätyypillisten henkilöiden syrjintää asuntomarkkinoille pääsyssä, mukaan lukien kodin menettäminen joihinkin sukupuolen tunnustamista koskeviin prosesseihin EU:ssa sisältyvän avioerovaatimuksen vuoksi; ottaa huomioon, että mahdollisuus sukupuolen juridiseen tunnustamiseen lisää transihmisten todennäköisyyttä löytää asunto tapauksissa, joissa heidän asiakirjojensa edellytetään vastaavan heidän sukupuolen ilmaisuaan;

AV. ottaa huomioon, että komissiolla on huomattava määrä asuntomarkkinoihin liittyviä valtuuksia, kuten pankkivalvontaan, rahapolitiikkaan, lainoihin ja asuntoluottoihin liittyvät valtuudet, mukaan lukien lainanhoitojoustoa koskevat säännöt ja velkajärjestely, sekä mahdollisuus toteuttaa toimia keinottelukuplien tapauksessa ja asuntojen sosiaalisen rahoituksen julkisiin kustannuksiin ja järjestämättömiin lainoihin liittyvät valtuudet; ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen pöytäkirjan N:o 26 mukaan yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen, kuten sosiaalisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan, toteuttamisen olisi perustuttava erityisiin kansallisille, alueellisille tai paikallisille tahoille uskottuihin tehtäviin, joissa otetaan huomioon asumisen ja yhteisöjen tarpeet ja suhteellinen tuki;

AW. ottaa huomioon, että keinottelutarkoituksessa toteutetuilla asuntojen ja maan hankinnoilla on merkittävä rooli asuntohintojen jatkuvassa nousussa; toteaa olevan nähtävissä, että asuntojen hinnat ja markkinavuokrat ovat nousseet jyrkästi ja jatkuvasti erityisesti kaupungeissa ja esikaupunkialueilla;

AX. ottaa huomioon, että pakkohäädöt määritellään henkilöiden, perheiden ja/tai yhteisöjen poistamiseksi pysyvästi tai väliaikaisesti vastoin näiden tahtoa kodeistaan ja/tai näiden hallussa olevalta maalta ilman ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaista asianmukaista oikeudellista tai muuta suojelua ja mahdollisuutta siihen; ottaa huomioon, että pakkohäädöt on jo pitkään tunnustettu vakaviksi ihmisoikeusloukkauksiksi;

Asianmukaisten, energiatehokkaiden ja terveiden asuntojen tarjoaminen

1. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että oikeus asianmukaisiin asumisolosuhteisiin tunnustetaan perusihmisoikeudeksi ja että se voidaan panna täytäntöön perusihmisoikeutena sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön nojalla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla on mahdollisuus kunnolliseen asumiseen, johon sisältyy myös puhdas ja laadukas juomavesi, riittävä ja yhtäläinen sanitaatio ja hygienia, yhteys vesi- ja viemäriverkostoon ja laadukas sisäympäristö, sekä mahdollisuus kohtuuhintaiseen, luotettavaan ja kestävään energiaan, jotta edistetään köyhyyden poistamista sen kaikissa muodoissa, suojellaan heikossa asemassa olevien kotitalouksien ihmisoikeuksia ja tuetaan haavoittuvimmassa asemassa olevia ryhmiä ja siten suojellaan näiden terveyttä ja hyvinvointia;

2. kehottaa jälleen unionin laajuisiin toimiin, jotta lämmityksen katkaiseminen talvisin lopetettaisiin, ja kehottaa ottamaan käyttöön sitä koskevan rauhoitusajan; tuomitsee asian kiertämisen niin, että lämmitys jätetään kytkemättä päälle syksyllä, jolloin toimenpiteellä ei siten ole vaikutusta; kehottaa komissiota varmistamaan, että sähköntoimittajat ottavat käyttöön suojajärjestelmiä, joilla taataan kotien energiahuolto sitä eniten tarvitseville, koska peruspalvelujen, kuten veden, sähkön ja sanitaation, saatavuus on olennaisen tärkeää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi;

3. kehottaa ottamaan EU:n tasolla käyttöön terveitä asuntoja, sisäilman laatu mukaan luettuna, koskevat pakolliset vähimmäisvaatimukset, jotka olisi yhdenmukaistettava ainakin WHO:n suuntaviivojen kanssa; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan yleistä puhtaanapitoa ja kansanterveyttä koskevia perussääntöjä sekä asianmukaisia asumisolosuhteita, terveyttä ja lämpötilaa koskevia WHO:n suuntaviivoja ja panemaan ne täytäntöön sekä jakamaan kansallisella tasolla omaksuttuja parhaita käytäntöjä ja näkemyksiä;

4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan etusijalle päästöjen vähentämisen ja energiatehokkuuden parantamisen asuntojen kunnostamisen avulla; kannattaa sitä, että perusparannusaaltoa koskevassa ehdotuksessa keskitytään energiaköyhyyden poistamiseen ja kaikkein huonokuntoisimpien rakennusten kunnostamiseen Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetettujen tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti, jotta voidaan varmistaa sosiaalisesti oikeudenmukainen siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen, jossa ketään ei jätetä jälkeen; kehottaa kiinnittämään erityistä

huomiota sosiaaliseen asuntotuotantoon, omakotitaloihin ja omassa käytössä oleviin moniasuntoisiin kiinteistöihin sekä paneutumaan puutteellisten asumisolosuhteiden korjaamiseen ja asuntojen saatavuuteen; korostaa siksi, että vuokralaisille ja omistusasunnossa asuville olisi tiedotettava kunnostushankkeista kattavasti ja heitä olisi osallistettava niihin ja että kunnostustyöt eivät saisi nostaa heidän yleisiä kustannuksiaan;

5. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan energiansäästökampanjoita; korostaa, että energiatehokkuutta koskevilla vähimmäisvaatimuksilla (MEPS) on tärkeä rooli kaikkein huonokuntoisimpien rakennusten kunnostustoimien määrän ja laajuuden lisäämisessä, ja panee tyytyväisenä merkille perusparannusaaltoa koskevaan ehdotukseen sisältyvän suunnitelman ottaa käyttöön nykyisiin rakennuksiin sovellettavia pakollisia energiatehokkuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia energiatehokkuusdirektiivin ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivin tulevan tarkistuksen yhteydessä;

6. panee tyytyväisenä merkille, että komissio tukee perusparannusaaltoa koskevassa ehdotuksessa pienituloisille kotitalouksille tarkoitettuja rahoitusratkaisuja; suhtautuu myönteisesti asumiskustannusten neutraaliuden malliin (mukaan lukien vuokra-, energia- ja toimintakustannukset sekä paikalliset verot), koska siinä yhdistyvät sosiaaliset tavoitteet ja ilmastotavoitteet ja sillä estetään vuokralaisten häätäminen sillä verukkeella, että rakennukseen on tehtävä laajoja kunnostustöitä, ja varmistetaan, että vuokrankorotukset tasapainotetaan täysin energiansäästöillä; korostaa, että vuokralaisia on suojeltava häädöiltä asuntojen kunnostamisen yhteydessä;

7. toteaa, että osallistuminen, viestintä ja taloudelliset kannustimet ovat keskeisiä, kun halutaan kannustaa toteuttamaan kunnostustöitä erityisesti moniasuntoisissa rakennuksissa; kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja rahoituslaitoksia varmistamaan peruskorjausrahoituksen laajan saatavuuden ja sen, että kaikenlaisilla omistajatahoilla on mahdollisuus saada sitä, myös tilanteissa, joissa ei ole asunnonomistajien yhdistyksiä;

8. kehottaa komissiota priorisoimaan perusparannusaaltoa koskevan ehdotuksen monivuotisessa rahoituskehyksessä ja Next Generation EU -elpymisvälineessä ja keskittämään elpymistoimet haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin sekä varmistamaan, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet kunnostushankkeisiin, koska tämän alan investoinnit voivat toimia suhdanteita tasaavana keinona ja tarjota merkittävää potentiaalia luoda työpaikkoja; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan kunnostamisen etusijalle elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan, jotta voidaan edistää tavoitetta korjata vuosittain vähintään kolme prosenttia EU:n rakennuskannasta pitkälle menevin perusparannuksin; vaatii, että erityistä huomiota kiinnitetään myös Euroopan maanjäristysherkillä alueilla sijaitseviin rakennuksiin, jotka ovat erittäin alttiita vaurioille maanjäristysten vuoksi;

9. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tukemaan kiertotaloutta rakennusalalla ja soveltamaan rakennuksiin ja tuotteisiin kiertotalouden periaatteita sekä pakollisia ympäristöä säästäviä kriteerejä; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita suosimaan peruskorjausvaihtoehtoja tarkastellessaan rakennustuotteita, jotka on valmistettu vähähiilisistä, kestävistä ja myrkyttömistä materiaaleista, jotka on myös helppo korjata ja käyttää uudelleen, ja kannustamaan siirtymään nopeasti uusiutuviin energialähteisiin lämmityksessä ja jäähdytyksessä; korostaa, että ympäristöystävällisemmät asunnot, jotka on rakennettu ympäristön kannalta kestävämmistä ja pitkäikäisemmistä materiaaleista, tuottavat sekä laajoja sosiaalisia että yksilöllisiä taloudellisia hyötyjä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään investointisuunnitelmiinsa ympäristöä säästävän sosiaalisen asuntotuotannon, mukaan lukien sosiaalisen asuntotuotannon kestävyyttä koskevat kriteerit;

10. kehottaa komissiota varmistamaan, että julkisia hankintoja koskevissa säännöissä mahdollistetaan sosiaaliseen asuntotuotantoon liittyvät kunnostamista koskevat innovaatiot ja pitkän aikavälin kumppanuudet, kuten perusparannusaaltoa koskevaan ehdotukseen sisältyvässä kohtuuhintaista asumista koskevassa aloitteessa ehdotettu älykkäitä asuinalueita koskeva lähestymistapa;

11. kehottaa jäsenvaltioita edistämään ohjelmia ja kannustimia, joiden avulla perheiden on mahdollista elää lähellä toisiaan, sukupolvien välisiä siteitä voidaan vahvistaa ja iäkkäiden ihmisten, jotka joutuvat jättämään kotinsa taloudellisista tai terveydellisistä syistä, on mahdollista löytää tarpeitaan vastaava uusi asunto ilman, että heidän tarvitsee jättää taakseen yhteisöt, joihin he ovat kuuluneet vuosikausia;

Asunnottomuuden ja syrjinnän torjuminen

12. kehottaa asettamaan koko EU:n laajuiseksi tavoitteeksi asunnottomuuden poistamisen vuoteen 2030 mennessä; kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita tehokkaammin asunnottomuuden vähentämisessä ja poistamisessa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman ensisijaisena tavoitteena;

13. kehottaa komissiota ehdottamaan EU:n kehystä kansallisille asunnottomuutta koskeville strategioille ja kehottaa lisäksi jäsenvaltioita ottamaan käyttöön asunto ensin -periaatteen sekä asettamaan etusijalle pysyvän asunnon tarjoamisen asunnottomille muun muassa toteuttamalla ennakoivia ja reaktiivisia toimenpiteitä osana kansallisia asunnottomuutta koskevia strategioitaan asunnottomuuden, köyhyyden ja syrjinnän alalla toimivien kansalaisjärjestöjen järjestelmällisen kuulemisen pohjalta;

14. katsoo, että komission olisi tarkasteltava tarkemmin nykyisten onnistuneiden mallien, kuten asunto ensin -ohjelman, toteuttamista asianmukaisten rahoitusvälineiden, kuten Euroopan sosiaalirahasto plussan ja Euroopan aluekehitysrahaston, avulla;

15. korostaa, että tällaisten strategioiden kehittämisessä ja täytäntöönpanossa tarvitaan ministeriöiden ja hallitusten välistä yhteistyötä sekä keskeisten sidosryhmien osallistumista, ja kannustaa jäsenvaltioita vaihtamaan parhaita käytäntöjä;

16. korostaa, että on tärkeää kerätä luotettavia tietoja asunnottomuudesta, mukaan lukien nuorten asunnottomuus, yhdessä sellaisten asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen ja viranomaisten kanssa, joiden toimintaan kuuluu palvelujen tarjoaminen asunnottomille tai niille, joita uhkaa asunnottomuus; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyväksymään asunnottomuutta EU:ssa koskevan yhteisen kehyksen määritelmän ja johdonmukaiset indikaattorit, jotka mahdollistaisivat yhteisymmärryksen, järjestelmällisen vertailun ja arvioinnin asunnottomuuden laajuudesta EU:n eri jäsenvaltioissa ja mahdollistaisivat asunnottomuuslukujen järjestelmällisen seurannan EU:n tasolla Eurostatin kaltaisten instituutioiden kautta; kehottaa käyttämään nykyisiä välineitä, kuten asunnottomuutta ja asuntomarkkinoilta syrjäytymistä koskevaa eurooppalaista typologiaa (ETHOS);

17. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota toteuttamaan toimenpiteitä ja ohjelmia 18 vuotta täyttäville nuorille, joita uhkaa asunnottomuus; kehottaa komissiota tarjoamaan taloudellista tukea, jolla autetaan nuoria muuttamaan omilleen, parantamaan mahdollisuuksia saada tietoja kohtuuhintaiseen asumiseen kohdennetuista varoista ja varmistamaan, että tarkistettu nuorisotakuu auttaa torjumaan nuorten asunnottomuutta, joka on lisääntymään päin monissa EU:n jäsenvaltioissa;

18. on tyytyväinen siihen, että hlbtiq-henkilöiden asunnottomuuteen ja erityisesti hlbtiq-nuorten asunnottomuuteen kiinnitetään huomiota hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa strategiassa; kehottaa komissiota luomaan välineitä, joilla voidaan tehostaa tiedonkeruuta, edistää tutkimusta kaikkialla EU:ssa ja helpottaa hlbtiq-henkilöiden asunnottomuutta koskevan ongelman ratkaisemiseen kehitettyjen toimintamallien vaihtoa jäsenvaltioiden välillä;

19. toistaa 16. tammikuuta 2014 esittämänsä kehotuksen lopettaa asunnottomien kriminalisointi ja muuttaa syrjivät käytännöt, joilla estetään asunnottomia käyttämästä sosiaalipalveluja ja saamasta suojaa;

20. kehottaa Euroopan unionin perusoikeusvirastoa tehostamaan vähävaraisiin kohdistuvaan pelkoon, aporofobiaan, perustuvien viharikosten ja -tapahtumien seurantaa; korostaa, että köyhyys ja asunnottomuus eivät ole rikoksia; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan julkisissa politiikoissaan käyttöön mekanismeja, joilla taataan asunnottomien turvallisuus, ja pitämään aporofobiaa viharikoksena yleistä turvallisuutta koskevissa politiikoissaan; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kieltämään asunnottomuuteen tai muuhun asumistilanteeseen perustuvan syrjinnän ja torjumaan sitä sekä kumoamaan kaikki lait ja toimenpiteet, joilla kriminalisoidaan asunnottomuus tai siihen liittyvä käyttäytyminen, kuten nukkuminen tai syöminen julkisissa tiloissa, tai rangaistaan ihmisiä niistä, sekä kieltämään asunnottomien häätämisen julkisista tiloista, ellei heille tarjota turvallista asumisvaihtoehtoa, sekä heidän henkilökohtaisten tavaroidensa tuhoamisen;

21. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja asunnottomien suojelemiseksi covid-19-kriisin aikana toteutettuja poikkeustoimenpiteitä, erityisesti häätöjen keskeyttämistä ja energianjakelun katkaisun keskeyttämistä, jatketaan niin kauan kuin on tarpeen ja että niiden jälkeen tarjotaan asianmukaisia ja pysyviä ratkaisuja; kehottaa jäsenvaltioita tukemaan ja edistämään kansalaisjärjestöjä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä, jotka tarjoavat terveys- ja sosiaalipalveluja asunnottomille ja auttavat suojelemaan heitä covid-19-pandemialta;

22. toteaa, että joissakin hätätilanteissa, kuten silloin, kun ihmisten hallinnollinen tilanne on epävarma tai kun on kyse perheväkivallan uhriksi joutuneista, hätämajoitusratkaisuja, kuten turvakoteja, olisi oltava apua tarvitsevien saatavilla; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kukaan ei joudu nukkumaan taivasalla sen vuoksi, ettei kunnollisia vaihtoehtoja ole; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä edistääkseen esteetöntä pääsyä riittävän laadukkaaseen hätämajoitukseen kaikille sitä akuutin asunnontarpeen vuoksi tarvitseville; korostaa kuitenkin, että tämän pitäisi olla vain tilapäistä eikä se saisi olla vaihtoehto rakenteellisille ratkaisuille, kuten ennaltaehkäisy tai asianmukaisen asunnon ja sosiaalisen tuen tarjoaminen asunnottomalle;

23. huomauttaa, että naiset ovat erityisen alttiita asuntokriisin vaikutuksille; korostaa, että köyhyys koskettaa enemmän naisia osittain naisten ja miesten palkka- ja eläke-eron vuoksi ja osittain siksi, että he tekevät useammin osa-aikatyötä; korostaa, että naisten asunnottomuus on usein vähemmän näkyvää ja että siihen on puututtava erityisesti; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään kansallisissa asunnottomuutta koskevissa strategioissaan sukupuolisidonnaisen lähestymistavan, jotta voidaan tukea asunnottomia naisia, jotka ovat usein kärsineet monenlaisista traumoista ja

traumatisoituvat uudelleen esimerkiksi perheväkivallan ja hyväksikäytön, lapsista erottamisen, leimaamisen ja turvallisten ja turvattujen tilojen puuttumisen vuoksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita omaksumaan asuntopolitiikassaan sukupuolisidonnaisen lähestymistavan, jolla tuetaan erityisesti erityistilanteissa olevia naisia, kuten yksinhuoltajanaisia;

24. muistuttaa, että covid-19-pandemiaan liittyvällä sosiaalisen kanssakäymisen vähentämisellä ja eristäytymisellä on ollut dramaattinen vaikutus naisiin kohdistuvien väkivaltatapausten määrään ja että myös perheväkivalta ja lasten hyväksikäyttö ovat lisääntyneet; muistuttaa, että naisten taloudellinen riippumattomuus on osoittautunut keskeiseksi välineeksi sukupuoleen perustuvan väkivallan torjunnassa; kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan taloudellista tukea sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreiksi joutuneille naisille, jotka ovat muuttamassa omilleen, ja parantamaan mahdollisuuksia saada tietoa kohtuuhintaiseen asumiseen kohdennetusta rahoituksesta keinoina parantaa heidän taloudellista riippumattomuuttaan ja elintasoaan;

25. kehottaa laatimaan kattavan ja yhdennetyn köyhyyden vastaisen strategian ja sen yhteydessä asettamaan köyhyyden vähentämistä koskevan erillisen tavoitteen myös lapsiköyhyyden osalta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että lasten oikeus asianmukaiseen asumiseen toteutuu, muun muassa tarjoamalla siihen liittyvää tukea vanhemmille, joilla on vaikeuksia asunnon pitämisessä tai saannissa, jotta he voivat pysyä yhdessä lastensa kanssa, ja kiinnittämään erityistä huomiota lastensuojelulaitoksista pois lähteviin nuoriin aikuisiin; kehottaa komissiota tekemään viimeistään vuonna 2021 esityksen eurooppalaisesta lapsitakuusta, jota varten osoitetaan 20 miljardin euron määrärahat, ja varmistamaan sen täytäntöönpanon avulla muun muassa, että jokaisella lapsella EU:ssa on mahdollisuus kunnolliseen asuntoon;

26. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kaikille yhtäläiset mahdollisuudet kunnolliseen asuntoon, torjumaan rasismia ja romanivastaisuutta ja takaamaan sen, ettei ketään syrjitä minkään Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa mainitun seikan perusteella; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan perusoikeuskirjan sekä rotusyrjintädirektiivin, romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden täytäntöönpanoa koskevan EU:n kehyksen ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen täytäntöönpanon; vaatii niitä kiinnittämään erityistä huomiota risteävään syrjintään; kehottaa neuvostoa hyväksymään pikaisesti syrjinnän vastaisen horisontaalisen direktiivin; kehottaa komissiota arvioimaan tehokkaasti jäsenvaltioiden poliittista sitoutumista ja käynnistämään rikkomusmenettelyn niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät pane täytäntöön EU:n syrjinnän vastaista lainsäädäntöä tai jotka kriminalisoivat asunnottomat;

27. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan ja panemaan täytäntöön asuinkelvottomien asuntojen vuokranantajien ja vuokrankiskureiden vastaisia politiikkoja ja jakamaan näitä politiikkoja koskevia hyviä käytäntöjä;

28. panee erittäin huolestuneena merkille, että romanien olot ovat edelleen erittäin huolestuttavat ja monet elävät usein erillään olevilla asuinalueilla, joilla on ala-arvoiset elinolot; kehottaa jäsenvaltioita edistämään alueellisen eriytymisen torjuntaa ja ottamaan edunsaajina olevat romanit mukaan asuntohankkeiden kaikkien vaiheiden suunnitteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin, jotta voidaan tehokkaasti varmistaa, että he saavat tietoa tarjolla olevasta taloudellisesta tuesta, sekä edistämään syrjinnän vastaisia politiikkoja ja mekanismeja, joilla ehkäistään pakkohäätöjä, ja tarjoamaan riittävästi asianmukaisia leiriytymispaikkoja kiertäville romaneille; korostaa, että tätä varten tarvitaan kiireellisesti koulutusta ja valistuskampanjoita sekä julkisia investointeja, jotka ovat nyt entistäkin tarpeellisempia myös covid-19-pandemiaan liittyvien vaarojen vuoksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käyttämään suunniteltua oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa suunnitellulla tavalla asumis-, terveys- ja työllisyystilanteen parantamiseen, jotta ketään ei jätetä jälkeen, romaniväestö mukaan luettuna;

29. varoittaa, että häätö voi olla ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukainen vain, jos tietyt kriteerit täyttyvät, mukaan lukien merkityksellinen yhteydenpito asianomaisten henkilöiden kanssa, kaikkien toteuttamiskelpoisten vaihtoehtojen tutkiminen, siirto asianmukaiseen asuntoon asianomaisten kotitalouksien suostumuksella, niin että kukaan ei joudu asunnottomaksi, sekä oikeussuojan saatavuus menettelyjen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi ja kaikkien ihmisoikeuksien kunnioittaminen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että jos nämä kriteerit eivät täyty, häädöt katsotaan pakkohäädöiksi ja niiden katsotaan loukkaavan oikeutta asuntoon; vaatii, että pakkohäädöt, sellaisina kuin ne on määritelty ihmisoikeuksia koskevassa kansainvälisessä oikeudessa, ovat kiellettyjä kaikissa olosuhteissa;

30. panee erittäin huolestuneena merkille, että vammaiset henkilöt kohtaavat usein asumiseen liittyviä monenlaisia ja monitahoisia haasteita ja erityyppisiä oikeuksien menetyksiä, joista voidaan mainita puutteellinen oikeus elää yhteisössä yhtäläisin mahdollisuuksin, puutteelliset mahdollisuudet saada yhteisöpohjaisia palveluja, joita tarvitaan turvaamaan siirtyminen laitoshoidosta yhteisössä asumiseen, joutuminen usein asumaan erillisissä laitoksissa, köyhyys, puutteellinen mahdollisuus päästä asunto-ohjelmien piiriin sekä esteettömyyttä haittaavat nykyiset esteet; muistuttaa komissiota ja

jäsenvaltioita siitä, että vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa asetetaan niille velvoitteita; kehottaa purkamaan laitoshoidon nopeasti kaikkialla Euroopassa ja käyttämään saatavilla olevia EU:n ja kansallisia varoja sellaisten asumismahdollisuuksien luomiseen, jotka ovat esteettömiä eivätkä ole muista erillään, ja tarvittavien yhteisöpohjaisten palvelujen tarjoamiseen vammaisille henkilöille, jotta voidaan turvata heidän oikeutensa elää itsenäisesti yhteisön piirissä ja jotta heillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan;

31. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että EU:n tai jäsenvaltioiden varoja ei käytetä asumishankkeisiin, jotka johtavat eriytymiseen tai sosiaaliseen syrjäytymiseen; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan aina huomioon asumisen laadun kaupunkikehityksen, arkkitehtuurin ja toimivuuden kannalta, jotta voidaan parantaa kaikkien hyvinvointia; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään ohjelmia ja kannustimia, joiden avulla voidaan edistää ja vahvistaa sukupolvien välisiä siteitä ja joiden avulla ihmisten, etenkin iäkkäiden ihmisten, jotka joutuvat jättämään kotinsa taloudellisista tai terveydellisistä syistä, on mahdollista löytää tarpeitaan vastaava uusi asunto ilman, että heidän tarvitsee jättää oma yhteisönsä;

32. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan yleisen velvoitteen täyttää esteettömyyskriteerit toteutettaessa suunniteltua julkisten ja yksityisten rakennusten perusparannusaaltoa ja hyödyntämään siihen sisältyviä mahdollisuuksia parantaa esteettömyyttä vammaisten ja ikääntyneiden henkilöiden sekä niiden henkilöiden kannalta, joilla on motorisia ongelmia ja aistiongelmia, jotta asunnot olisivat asukkaidensa kannalta mukavia ja tulevaisuuden kannalta kestäviä, kun otetaan huomioon kiihtyvä väestörakenteen muutos;

Yhdennetty lähestymistapa sosiaaliseen ja julkiseen asuntotuotantoon sekä kohtuuhintaiseen asumiseen EU:n tasolla

33. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan asumisen yhdeksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman kulmakivistä; muistuttaa, että EU:n toimintapolitiikat ja rahoitusohjelmat ja -välineet vaikuttavat merkittävästi asuntomarkkinoihin, asuntokannan laatuun ja kansalaisten elämään; kehottaa komissiota kehittämään kiireellisesti sosiaalista ja julkista asuntotuotantoa sekä eriytymätöntä ja kohtuuhintaista asumista koskevan yhdennetyn EU-strategian, joka luo kansallisille, alueellisille ja paikallisille viranomaisille mahdollistavan kehyksen, jolla voidaan varmistaa, että kaikille voidaan tarjota turvallinen, terve, esteetön ja kohtuuhintainen asunto; kehottaa komissiota osana tätä strategiaa parantamaan toimiaan kaikkien hallintotasojen sitouttamiseksi panemaan täysimääräisesti ja johdonmukaisesti täytäntöön kaikkien oikeuden kunnolliseen asuntoon;

34. pitää myönteisenä kohtuuhintaisen asumisen sisällyttämistä talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon; kehottaa komissiota varmistamaan, että kaikki maakohtaiset suositukset vaikuttavat myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoon, YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja vihreän kehityksen ohjelmassa määriteltyjen EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamiseen; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön asumisen kohtuuhintaisuutta koskevat maakohtaiset suositukset; toteaa, että kansallisiin uudistusohjelmiin olisi sisällytettävä kohtuuhintaista asumista koskevia kansallisia suunnitelmia, ja vaatii komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan erityisiä strategioita, joilla puututaan oikeutta asuntoon haittaaviin esteisiin, kuten syrjintään, keinotteluun, saalistavaan luotonantoon, maananastukseen, konflikteihin, pakkohäätöihin, ympäristön pilaantumiseen ja katastrofialttiuteen;

35. korostaa, että asuntohintaindeksiä on tarkistettava; katsoo, että asuminen on kohtuuhintaista, jos asukkaalle jää jäljelle riittävästi rahaa kattamaan vähintään muut ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömät menot; korostaa tarvetta laatia EU:n tasolla asuntojen kohtuuhintaisuutta koskeva kattava määritelmä, jossa otetaan huomioon laaja joukko indikaattoreita, kuten häätöluvut ja köyhyysaste; huomauttaa, että nykyinen kohtuuttoman asumismenorasituksen raja-arvo, joka on 40 prosenttia kotitalouden käytettävissä olevista tuloista, kuvastaa riittämättömällä tavalla niiden kotitalouksien määrää, joiden asumismenorasitus on kohtuuton; kehottaa arvioimaan viiteraja-arvoa uudelleen ja kehottaa Eurostatia esittämään kotitalouksien asumismenoista laajemmat tiedot niin, että niissä on eritelty viiden prosentin välein kotitaloudet, joiden asumismenot muodostavat 25–40 prosenttia niiden käytettävissä olevista tuloista;

36. kehottaa komissiota tarjoamaan tarkempia, laadukkaampia ja vertailukelpoisempia tietoja asuntomarkkinoista ja seuraamaan asuntojen kohtuuhintaisuutta kaikkialla EU:ssa, myös paikallis- ja aluetasolla, Eurostatin (Euroopan tulo- ja elinolotilastot (EU-SILC)) ja Euroopan energiaköyhyyden seurantakeskuksen kautta ottaen huomioon kansallisten asuntomarkkinoiden pirstaloituminen ja jäsenvaltioiden väliset erot;

37. kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita ottamaan uudelleen käyttöön asuntoministerien epäviralliset kokoukset, ottamaan myös parlamentin mukaan niihin, avaamaan ne sidosryhmille ja esittämään asumista käsittelevät yhteyspisteet (Housing Focal Points) tarkistetussa muodossa, jotta voidaan varmistaa mekanismi jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa varten ja tarjota foorumi asunnottomuuden torjuntaa ja kunnollisen ja kohtuuhintaisen asunnon tarjoamista koskevien parhaiden käytäntöjen vaihdolle;

38. kannustaa jäsenvaltioita tekemään asumiseen liittyvien ongelmien ratkaisemiseen tähtäävien sosiaalisten investointien rahoittamiseksi yhteistyötä työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin kanssa, joista monilla on ja voi olla keskeinen rooli kehitettäessä ja ylläpidettäessä asianmukaisia asumisratkaisuja haavoittuvassa asemassa oleville;

39. kehottaa jäsenvaltioita investoimaan enemmän ikääntyneille tarkoitettuihin esteettömiin hoivakoteihin, joissa tarjotaan laadukkaita hoivapalveluita ja jotka ovat laajemmin ikääntyneen väestön saatavilla;

Hallintaoikeuden suojan ja asuntomarkkinoiden kattavuuden varmistaminen

40. huomauttaa, että 25,1 prosenttia markkinahintaisia vuokria maksavista eurooppalaisista vuokralaisista käyttää yli 40 prosenttia tuloistaan vuokraan ja että keskimäärin vuokrat nousevat jatkuvasti ([43]); kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia ottamaan käyttöön säännöksiä, mukaan lukien selkeät vuokrasäännökset, joilla suojellaan vuokralaisten ja omistusasunnossa asuvien oikeuksia ja vaalitaan sekä omistajien että vuokralaisten turvaa ja estetään häädöt myös kunnostustoimenpiteiden jälkeen ja suojellaan myös niitä, jotka asuvat asunnoissa, joiden omistus siirtyy pois valtiolta osana omaisuuden palauttamisprosessia; kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia varmistamaan vuokrien avoimuus ja tukemaan vuokralaisten ja omistusasunnossa asuvien suojelemiseksi toimivia järjestöjä ja ottamaan käyttöön oikeudellisia alhaisen kynnyksen riitojenratkaisumenettelyjä;

41. kehottaa jäsenvaltioita perustamaan asuntopolitiikkansa periaatteelle, jonka mukaan omistusasumista, vapailta markkinoilta vuokraamista ja sosiaalista vuokra-asumista kohdellaan keskenään samanarvoisesti; kehottaa komissiota noudattamaan tätä periaatetta talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa; katsoo, että oikeutta asuntoon ei pitäisi määritellä suppeasti mahdollisuudeksi päästä sosiaalisen asuntotuotannon piiriin vaan laajemmin oikeudeksi elää kotona rauhassa, turvallisesti ja ihmisarvoisesti; korostaa, että on tärkeää vahvistaa avoimet kelpoisuuskriteerit sosiaalisen asuntotuotannon ja julkisin varoin rahoitettujen asuntojen saannille, jotta voidaan varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet asuntoon; kannustaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön kansallisia strategioita sosiaalisen eriytymisen estämiseksi laajentamalla sosiaalisen asuntotarjonnan maantieteellistä jakautumista ja huolehtimalla, että tämä tarjonta on kaikkien kansalaisten saatavilla asemasta, sukupuolesta, uskonnosta tai etnisestä alkuperästä riippumatta; kehottaa jäsenvaltioita helpottamaan asuntojen saantia ja edistämään asuinalueiden monimuotoisuutta parantamalla nuorten, pieni- ja keskituloisten perheiden sekä sosiaalisesti ja taloudellisesti heikossa asemassa olevien ryhmien mahdollisuuksia saada luottoa ja vuokrata asuntoja, jotka on mahdollista ostaa omaksi; kannustaa jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä pankkialan kanssa, jotta näille ryhmille voidaan myöntää valtion takaamia kohtuuhintaisia lainoja ja jotta samalla voidaan ehkäistä kuplia ja ylivelkaantumista;

42. kehottaa jäsenvaltioita toimimaan aktiivisemmin asuntomarkkinoilla vallitsevan eriarvoisuuden korjaamiseksi muun muassa antamalla kattavasti tietoa asuntomarkkinoiden toiminnasta, asuntokauppojen lukumäärästä ja maantieteellisestä jakautumisesta, hintasuuntauksista tietyillä markkinasegmenteillä ja kehitysmahdollisuuksista muilla erityissegmenteillä;

43. korostaa, että asianmukaiset politiikat ja toimenpiteet, joilla tuetaan riittävää asuntotarjontaa, ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta voidaan tasapainottaa ja tehostaa asuntotarjonnan taloudellista kehitystä koko yhteiskunnan hyödyksi ja varmistaa kohtuuhintainen ja elinvoimainen elinympäristö kaikille; katsoo, että toteutettujen toimenpiteiden on oltava harkittuja, konkreettisia ja kohdennettuja siten, että oikeus asuntoon toteutuu kohtuullisen ajan kuluessa, ja että jäsenvaltioiden on osoitettava riittävästi varoja ja asetettava etusijalle epävarmoissa asumisolosuhteissa elävien heikossa asemassa olevien ja syrjäytyneiden henkilöiden tai ryhmien tarpeet; kehottaa siksi jäsenvaltioita varmistamaan komission tuella riittävän, asianmukaisen ja kohtuuhintaisen sosiaalisen asuntotuotannon näiden henkilöiden ja ryhmien asumistarpeiden kattamiseksi;

44. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään asuntorakentamispolitiikkaansa, joka vauhdittaa talouskasvua covid-19-pandemian yhteydessä;

45. panee huolestuneena merkille, että asuntomarkkinat ovat erityisesti kaupungeissa muuttumassa yhä enemmän sijoittajavetoisiksi ja että sijoittajat pitävät asuntoja pikemminkin kaupankäynnin kohteena kuin ihmisoikeutena; kehottaa komissiota arvioimaan EU:n politiikkojen ja säännösten vaikutusta asuntomarkkinoiden sijoittajavetoisuuteen ja kansallisten ja paikallisten viranomaisten kykyä varmistaa oikeus asuntoon; kehottaa jäsenvaltioita ja paikallisviranomaisia ottamaan käyttöön asianmukaisia toimenpiteitä, joilla torjutaan keinottelutarkoituksissa tehtäviä investointeja, ottamaan käyttöön toimintapolitiikkoja, joilla suositaan pitkäaikaisia investointeja asuntomarkkinoihin, ja kehittämään kaupunki- ja maaseutusuunnittelua koskevia toimintapolitiikkoja, joilla edistetään kohtuuhintaista asumista sekä sosiaalista monimuotoisuutta ja yhteenkuuluvuutta;

([43]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en

46. korostaa, että kiinteistöjen omistusta ja kiinteistökauppoja koskeva avoimuus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan ehkäistä asuntomarkkinoiden vääristymiä sekä tällä alalla tapahtuvaa rahanpesua; palauttaa mieliin rahanpesudirektiivissä komissiolle asetetun velvollisuuden raportoida 31. joulukuuta 2020 mennessä tarpeesta yhdenmukaistaa kiinteistöjen omistusta ja näiden kansallisten rekisterien yhteenliittämistä koskevat tiedot keinottelun estämiseksi; toistaa siksi 26. maaliskuuta 2019 esittämänsä kehotuksen, että jäsenvaltioissa olisi asetettava julkisesti saataville tietoa maan ja kiinteistöjen todellisista omistajista ja edunsaajista;

47. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita suojelemaan asuntolainojen ottajia paremmin häädöiltä; korostaa, että häädettyjen ihmisten olisi voitava puolustaa oikeuksiaan tuomioistuimessa; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan luotonantajia, luotonhallinnoijia ja luotonostajia koskevia nykyisiä sitovia menettelysääntöjä, jotta vältetään harhaanjohtavat käytännöt, häirintä ja kuluttajien oikeuksien loukkaaminen ainakin asuntolainojen osalta, tai tarvittaessa ottamaan käyttöön uusia sääntöjä; katsoo, että tällaisissa säännöissä olisi erityisesti täsmennettävä kohtuullisia ja toteuttamiskelpoisia lainanhoitojoustotoimenpiteitä koskevat vaatimukset direktiivin 2014/17/EU 28 artiklassa säädettyjen vaatimusten lisäksi; kehottaa komissiota arvioimaan, onko tarpeen antaa lainsäädäntöehdotus asuntoluottomarkkinoiden luototusasteen vähimmäistasosta; kehottaa komissiota ottamaan huomioon vaikutukset asuntomarkkinoihin sen ehdottaessa arvopaperistamista koskevia sääntöjä;

48. huomauttaa, että lyhytaikaisen lomamajoitustoiminnan raju kasvu vähentää markkinoilla olevien asuntojen määrää, nostaa hintoja ja voi vaikuttaa kielteisesti elämismukavuuteen kaupunki- ja matkailukeskuksissa; kehottaa komissiota tulkitsemaan palveludirektiiviä Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion (C-390/18) mukaisesti, jossa asumisen kohtuuhintaisuus ja vuokra-asuntojen puute vahvistetaan ”yleiseen etuun liittyväksi pakottavaksi syyksi”, ja antamaan näin ollen kansallisille ja paikallisille viranomaisille laajan harkintavallan määritellä majoituspalveluja koskevat oikeasuhteiset säännöt, mukaan lukien pakollinen rekisteröityminen, lupien rajoittaminen ja erityiset kaavoituspolitiikat sekä aikarajoitusten asettaminen, välttäen ”matkailuvetoisuutta”, kaupunkikeskusten tyhjenemistä ja asukkaille haitallista elämänlaadun heikkenemistä niissä; kehottaa komissiota sisällyttämään digitaalisia palveluja koskevaan säädökseen ehdotuksen lyhytaikaisen majoituksen markkinoilla toimivien alustojen pakollisista tietosuojasääntöjen mukaisista tiedonantovelvollisuuksista, koska tämä tiedonsaanti on viranomaisille välttämätöntä, jotta ne voivat varmistaa kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden;

49. muistuttaa komissiota ja jäsenvaltioita siitä, että jos kiinteistömarkkinoita ja kyseisillä markkinoilla toimivia rahoitusalan toimijoita ei säännellä siinä tarkoituksessa, että varmistetaan mahdollisuus kohtuuhintaiseen ja asianmukaiseen asumiseen kaikille, ne eivät noudata oikeutta asuntoon koskevia velvoitteitaan;

50. vaatii, että koko asuntosektori eikä yksinomaan sosiaalinen asuntotuotanto sisällytetään yleishyödyllisiin sosiaalipalveluihin, koska se on olennaisen tärkeää, jotta voidaan taata kaikille oikeus kohtuuhintaiseen ja kunnolliseen asuntoon;

Sosiaaliseen ja julkiseen asuntotuotantoon sekä kohtuuhintaisiin ja energiatehokkaisiin asuntoihin investoiminen

51. korostaa, että kohtuuhintaisten asuntojen investointivaje on 57 miljardia euroa vuodessa ([44]); kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita paikkaamaan ensisijaisena toimenaan kohtuuhintaisten asuntojen investointivajeen; kehottaa tältä osin uudistamaan talouden ohjausjärjestelmää siten, että jäsenvaltiot voivat tehdä tarvittavia ympäristöä säästäviä ja sosiaalisia julkisia investointeja, mukaan lukien investoinnit, jotka liittyvät sosiaalisen, julkisen, kohtuuhintaisen ja energiatehokkaan asuntotuotannon kehittämiseen ja parantamiseen; kehottaa lisäksi yhdenmukaistamaan kohtuuhintaiseen asumiseen tehtäviin investointeihin liittyviä kirjanpidollisia poistokäytäntöjä;

52. muistuttaa, että koska sosiaalinen asuntotuotanto on yleistä taloudellista etua koskeva palvelu, siihen sovelletaan vapautusta valtiontukien ilmoitusvaatimuksista; muistuttaa, että sosiaalinen asuntotuotanto on yleistä taloudellista etua koskevista palveluista tehdyssä päätöksessä ainoa ala, jonka osalta komissio mainitsee kohderyhmän (muita heikommassa asemassa olevat kansalaiset ja yhteiskuntaryhmät), ja että näin ei tehdä muiden sosiaalipalvelujen yhteydessä; katsoo, että tämä saattaa rajoittaa mahdollisuutta tarjota sosiaalisia ja kohtuuhintaisia asuntoja kaikille; toteaa, että EU:n tasolla ei ole yhteisesti sovittua sosiaalisen asuntotuotannon määritelmää; varoittaa kuitenkin, että sosiaalisen asuntotuotannon kapea määritelmä, jossa se rajoitetaan koskemaan vain ”asuntotarjontaa muita heikommassa asemassa oleville kansalaisille ja yhteiskuntaryhmille, jotka eivät vähäisen maksukykynsä vuoksi kykene hankkimaan asuntoa markkinaehdoin”, on rajoittava ja vaikeuttaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia määritellä yleistä taloudellista etua koskevia palvelujaan ja yleishyödyllisiä palvelujaan; korostaa, että asumiseen liittyvien yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen olisi

([44]) Sosiaaliseen infrastruktuuriin EU:ssa tehtäviä investointeja käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän kertomus: ”Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe” (2018).

perustuttava pääasiassa kansallisten, alueellisten tai paikallisten viranomaisten määrittämiin erityisvaatimuksiin, koska näillä viranomaisilla on toimivalta tunnistaa ja käsitellä eri ryhmien asumistarpeita ja elinoloja, jotka voivat vaihdella suuresti maaseutu- ja kaupunkialueiden välillä, ja koska näillä viranomaisilla on keskeinen rooli hyvin kohdennetussa päätöksenteossa; kehottaa komissiota muokkaamaan yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen säännöissä olevaa sosiaalisen ja julkisen asuntotuotannon kohderyhmän määritelmää niin, että kansalliset sekä alue- ja paikallisviranomaiset voivat tukea asuntojen tarjoamista kaikille niille ryhmille, jotka eivät voi helposti saada tarpeitaan vastaavaa kunnollista ja kohtuuhintaista asuntoa markkinaehtoisesti, kuitenkin huolehtien siitä, että heikoimmassa asemassa oleville suunnataan riittävästi rahoitusta, jotta voidaan vapauttaa investoinnit ja taata kohtuuhintainen asuminen, hallintaoikeuden neutraalius ja kestävä kaupunkikehitys sekä luoda sosiaalisesti monimuotoisia asuinalueita ja lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuutta;

53. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kasvattamaan edelleen investointeja sosiaaliseen, julkiseen, energiatehokkaaseen, asianmukaiseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon EU:ssa sekä asunnottomuuden ja asuntomarkkinoilta syrjäytymisen torjuntaan; kehottaa tässä yhteydessä investoimaan varoja Euroopan aluekehitysrahaston, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston, InvestEU:n, ESR+:n, Euroopan horisontti -ohjelman ja Next Generation EU:n kautta ja erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen sekä koronavirusinvestointialoitteiden CRII ja CRII+ kautta; kehottaa lisäämään näiden välineiden välisiä synergioita; pitää myönteisenä sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon myönnettävien lainojen rahoittamista InvestEU-ohjelman ja EIP:n laajemman salkun kautta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään sosiaalisen edistyksen yhdessä vihreän ja digitaalisen siirtymän kanssa elpymis- ja palautumistukivälineeseen, jotta voidaan suojella haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä nykyisen kriisin kielteisiltä vaikutuksilta, ja sisällyttämään elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sosiaalisen edistyksen suunnitelmia, joissa esitetään, miten Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteet aiotaan panna täytäntöön ja mihin kohdennetaan sosiaalisia investointeja, mukaan lukien investoinnit sosiaaliseen asuntotuotantoon; kehottaa komissiota varmistamaan kiireellisesti, että EU:n rahoitus ja EIP:n rahoitus ovat paremmin paikallisten ja alueellisten sosiaalisten ja julkisten kohtuuhintaisten asuntojen tarjoajien saatavilla; kehottaa EIP:tä pyrkimään lisäämään asiaa koskevaa lainanantoa kohdennetun teknisen avun sekä rahoituksen välittäjien ja jäsenvaltioiden kanssa tehtävän tiiviimmän yhteistyön avulla;

54. kehottaa komissiota edistämään sellaisten unionin ohjelmien käyttöä, joilla tuetaan asuinrakennusten uudelleenrakentamista asumisen kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi;

55. kannustaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla tulevilla asuntojen rakentamis- ja kunnostushankkeilla pyritään edistämään älykkäitä rakennuksia, joissa veden ja energian kulutusta voidaan seurata ja tehdä kustannustehokkaammaksi unionin ilmastotavoitteiden mukaisesti;

56. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia tunnustamaan yhteisölähtöiset, demokraattiset ja yhteistyöhön perustuvat asumisratkaisut, mukaan lukien maaomaisuuden hoitoyhteisöt (Community Land Trusts), legitiimeiksi ja toteuttamiskelpoisiksi keinoiksi tarjota markkinaehtoista ja sosiaalista asuntotuotantoa sekä tukemaan ja rahoittamaan niitä; kehottaa soveltamaan kaupunkien maankäyttöön kestävää lähestymistapaa, jossa esimerkiksi asetetaan etusijalle hylättyjen talojen kunnostaminen uusien rakennusten rakentamisen sijaan;

o

o o

57. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.